બનામે ખુદા

દર્દે જીગર

અથવા

(સનમકા પુજારી)

નાટકનાં ગાયનો.

રચનાર.

તખલ્લુસ મુન્સિ મેહશર

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

જકીહુસેન મીરમોસેનઅલ્લી

માલીક ધી કુવીન એલેકઝાન્ડ્રા થીએટ્રીકલ કં.

ઓફ લખનૌ.

હાલ મુ. અમદાવાદ ધીકાંટા શાંતિભુવન થીએટર

મૂલ્ય. ૦—૩—૦

આવૃત્તિ. ૧ લી — પ્રત ૫૦૦

સંવત ૧૯૭૭ — સને ૧૯૨૧

શ્રી જૈન એડવોકેટ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં શા. ચીમનલાલ ગોકળદાસે છાપ્યાં.

ઠે. ઘીકાંટે જેશીંગભાઈની વાડી–અમદાવાદ.

દર્દે જીગર નાટકના

ટુંક હેવાલ

અંક પહેલો

સીન ૧ લો—સાહેલીઓકા ખુદાકી તારીફ કરતે નજરાણી. મહેલ ખુદસરકા

સીન ૨ જો—ખુદસરકા અપની બીબી હંજાલકો અપને મકાનસે નીકાલનેકો કહેના હંજાલકા ઇન્કાર કરના, ઓર હંજાલકો પાગલ કરકે પોલીસકે હાથ ગીરફતાર કરવા કર પાગલખાને ભેજવાના.

સીન ૩ જો—અલકુમા ઓર હીંદસાહ સહુદા ઇન તીનકા બાગકા નકશા ખેંચના તબરીસકા આના ઉપર આશકહોના, અલકુમાકા નકશા દીખાના તબરીસકા નકશેમેં ઇસલા દેના, ઓર અપને આપકો મહોબત કરના જાહેર કરના,

સીન ૪ થો—કોમીક ફુજન બચ્છનકા આપસમેં વાતચીત કરના, ડાલીકા આના ઓર ડબલુકે ઇશ્કમેં આફુજારી કરના.. હુસાકા અપને નોકર ફુનન બાછનસે અપને હુસનકી તારીફ કરના, ઓર કરાના, ડાકટરકા આના. ઓર અપના બીબીપર કહા હોના, ડબલુકા આના ઓર ડાલીકે નામકા ખત ઓવરકોટકે કોલમેર

રખકે ચલે જાના. ડાલીકા આકર અપને ડબલુકા ખતદેખ કર ખુશ હોના, ડાક્ટરકા અપની આશુકાઇનામ ખત લખકર ચલે જાના, ડાલીકા અપને નોકર ફુનન બછનકો બુટ લાનેકુ કહેના ડાલીકા ડબલુકે ઇશ્કમે એ કરાર હોકર ચલે જાના,

સીન ૫ મો—ઇતહાદકા મહેલ, સરજુકાકા અપને ઉપર અફસોસ કરના, ઇતહાદકા આના ઓર અપની બેટીસે મીલના હંજલાકા આના ઓ ઇત્તહાદકા ઉસસે હાલ દરીયાફ્ત કરના હંજલાકા અપને બાપ ઇત્તહાદકો પેછાનકર કુલહાલ અલકુમાકા બ્યાન કરના

સીન ૬ ઠો—કોમીક, ઉસાકા આના ડબલુકા ઉસાકે ડાલી જાનકર ઉસસે વાતો કરના, ડાલીકા આના ડબલુકા પતાનપાના, ડાક્ટરકા અપની માશુકકા સમજકર ડાલીસે મહોબતકી બાતો કરના. ડાકટરકા અપની બેટી ડાલીકો દેખકર ગભરાના, ડબલુકા લુનાકો દેખકર ગભરાના, ડાકટરકા અપની બીબી લુસાપર કફા હોના, ઓર ચલે જાના.

સીન ૭ મો—મહેલ, સાહેલીયોકા અલકુમાસે બાતો કરના, હુરસરકા અલકુમાસે શાદી કરનેકો કહેના, અલકુમાકા ઇકરાર કરના, તબરીસકા આના અલકુમાકા શાદીકા હાલ સુનકર અફસોસ કરના.

ડ્રોપ.

અંક બીજો

સીન ૧ લો—હુરસરકા અપની બીબીકા જમા કીયા હુઆ રૂપીયા બેંકસે તલપ કરના, બેંકરો જવાબકા આના, અલકુમાકા

હુસ્સરસે હાલ પુછના, હુસ્સરકા અલકુમાપર કદા હોકર ખુદ કુસીકે લીયે કહેના, અલકુમાકા અપને શૌહરકે હુકમપર ઝહેર પીનેકે લીયે તૈયાર હોના, ઇતહાદકા રોકના, અલકુમાકા ઝહેર પીલેના, હુસ્સરકા

હંજલાકો દેખકર બુરા ભલા કહેના. હંજલાકો તમંચેસે માર ડાલના ઓર ઇતહાદકો ભી કતલકર દેના હંજલાકા અપને ખુનસે પરચા લીખના, હુસ્સરકા અલકુમાકે ધોકેમેં અલકુમાકો દફન કરવાનેકું કહેના

સીન ૨ જે—પાગલખાના, હુસ્સરકા અલકુમાકો હંજલા સમજકર અલકુમાકો બંધ કરના. અલકુમાકો બેહોશ દેખકર ડાકટરકો બોલાકર હોશ મીલાના.

સીન ૩ જે—કબરસ્તાન, હુસ્સરકા અલકુમાકી કબર સમજ કર રોના,

સીન ૪ થા—સખી મરદકે દરવાજેપર ખેરાતકા બટના, તબરી સકા આકર ખેરાત લેના, ઓર અપના ઇશ્ક જાહેર કરના,

સીન ૪ મો—કોમીક આયનેવાલા, ડાલીકા અપને નોકર છુનન બછરસે કહેકર પુરાને બબરચીકો નીકલવાના ઓર ડબલુકો બબરચીકે કામપર નોકર કરવાના, ડબલુકા ઓર ડાલીના આપસમેં મહોબત કરના, ડબલુકા પ્યાર લેતે હુવે આયનેમેં ડાકટરકા દેખાતા, માગનેકે લીયે તમંચા લાના. ડબલુકા ડાકટરકો દેખકર તમામ બરતન તોડના, ઓર અંડા ખા જાનેકી ચોરી ડાકટરપર જાહેર કરના, ડાકટરકા છુનન બુરછનસે પુછના, ઓર અપની બેટી ડાલીપર કદા હોના, ડબલુકા આયનેકા હાલત બયાન કરના. ડાલીકા આયના અંદર લે જાકર તોડના, ડાકટરકા બાલ બનાનેકો આના, ડબલુકા ડાકટરકા શુટ પહેરકર ડાકટરકો પાગલ બનાના,

સીન ૬ ઠા—તબરીસકા ઓર ઇસકા દોસ્ત તંજીલકા આપસમેં બાતે કરના, ઓર તબરીસકો સમઝાના, તબરીસકો અપને આપકો હલાક કરનેકો ચાહના, અંજીલકા બચાના, એક નોકરકા ઇખબાર લાના, ઓર ઇસમેં અલકુમાકે મરનેકી ખબર તબરીસકો સુનાના, તબરીસકા અલકુમાકે મરનેકી ખબર સુનકર બેહોશ હોજાના,

---

અંક તીસરા

સીન ૧ લો—પાગલખાન, સલજુકાકા ડાકટરસે મીલકર અલકુમાકો છોડાનેકુ કહેના, ડાકટરકા ઇન્કાર કરકે ચલે જાના, અલકુમાકા દારોગા જેલકો સોતે હુએ દેખકર ઉસકી ખીસાસે ચાવી નીકાલકર પાગલખાનેકા દરવાજા ખોલકર અલકુમા ઓર સલજુકાકા નીકલ જાના.

સીન ૨ જો—કબરસ્તાન, તંજીલકા ઓર તબરીસકા અલકુમાકા કબર સમજકર રોના, સલજુકા અલકુમાકા આના, તબરીસકો અલકુમાકા નામ લેલે કર રોતે હુએ દેખના, અલકુમાકા તબરીસકે પાસ જાના, ઓર અપને આપકો જાહેર કરના, તબરીસકા અલકુમાકો જીંદા દેખકર ગલેલગ મીલના,

સીન ૩ જો—રાસ્તા, ડાલીકા અપને નોકર ફુનનબછનસે મકાનનો બદલવાનેકે લીએ અપને આપસે કહેલવાના,

સીન ૪ થો—ઇસ્પીતાલ, ડાકટરકા ઓર ડાલીકા બેઠે હુએ નજર આના, ડબલુકા દર્દે જીગરકા બીમારીકા ઇલાજ જાનના. ઓર ડાકટરકો બતલાના, ડાકટરકા અપની બેટી ડાલીકો દર્દે જીગ-

રકા બીમારીકા ઇલાજ શીખાનેકો કહેના, ડબલુકા તનહા મકાનમેં બતાનેકો કહેના, ડાકટરકા ડાલી ઓર ડબલુકો એક તનહા મકાન દેના. ડબલુકા ડાલીકો પ્યાર તેકર હુએ દેખના, ડબલુકા વહાંસે ભાગકર ઓર મરીજોંકે બરાબર લેટના, ડાકટરકા અપની બેટીસે પુછના, ડાલીકા ઇનકાર કરના, ડાકટરકા એક એક મરીસકો દેખના, ડબલુકે સીનેપર હાથ રખના ધડકન પાના. ઓર નીશાનકે લીયે મુછ કતર દેના, ઓર પુલીસકે બોલવાના, પુલીસકા આના, એક મુછવાલેકા ગીરફતાર કરનેકુ કહેના, ડબલુકા અપની એક મુછ દેખકર સબકો એક એક મુછ કાટના. પુલીસકો આકર સબકો એક એક એક મુછ દેખકર ગભરાના, ઓર ચલે જાના, ડાકટરકા એ હાલ દેખકર અપની બેટી વિવાહ કરનેકો કહેના, ડબલુકા ઇકરાર કરકે અપને આપકો જાહેર કરના, ડાલી ઓર ડબલુકા સાદી કરદેના.

સીન ૫ મો—ખુસ્સરકા મહેલ, ખુસ્સરકા અપના દોસ્તકા સાથ વાતો કરના, અલકમાકા આના. ખુસ્સરકા અલકમાકો જીંદા દેખકર ઉસકુ મારનેકે લીયે તમંચા ઉઠાના, તબરીસકા બચાના, ખુસ્સરસે કાતાબ છીનના.

ડ્રોપ

તબરીશ ઓર અલકુમાકા વાતે કરના, ઓર ખુસ્સરકા તબરીસકો ગીરફતાર કરના, ઓર કાતાબ છાન લેના, તંજીલકા પુલીસ લાકર, ખુસ્સરકો ગીરફતાર કરના, કાતાબકા છીન લેના.

દર્દેજીગર નાટકકા ગાયનો.

૧

મજે વીશાલકે હાંહાં લુંટે નોને હાલકે,
બાહોંમે બાંહો ડાલકે દીલપુર મલાલકે અરમા નીકાલકે હાં,
હાં રૂખફેરો ઇધર તુજપે વારૂ ગોહર મૈરે રશકે કમર
હમ નદીદે હેં તેરે વીસાલકે.

૨

એ દુનીયા મક્કારીકા ઘર હે ઇસકા નહી ઇંતબાર
જીનહાર દેખો કીતના શર હે,
જીસકો દેખા દેખા યાર માર પાયા નહી ઇસમે
વફાકા નીશાન.
યાર મક્કાર હે સારાં જહાં અપને મતલબકા એક બશરહે
જાલીમએ જમાના ઇસમેં ભુલેસે દીલ ન લગાના,
ઇસમેં દુશમન હે બેગાના અસ્મત શાર હે ઇસમેં
બતકાર,
ઇસમેં ઇજ્જતકો જાનેકા ડર હે.

૩

સામને બેઠકે દીલકો જો ચોરાયે કોઈ
એસી ચોરીકા પતા ખાક લગાય કોઈ

કુચ યે જુલ્ફમેં મુદતસે ભટકતા હું મેં
મુજ સીયા બખ્તકો રસ્તે પેં લગાયેં કોઇ
તેગે અબરૂકી નીશાની મુંજે મરમરકી મીલી
દામને જખ્મકો ટાંકા ન લગાયે કોઇ

૪

ખુશકો ડાલીપે વો કહેતે હે સમર દેખેંગે
નોકે શમસીરપેં મુજઝારકા સર દેખેંગે,
તીર ગઢ જાઇગે હર દીલમેં હરેક પેલુમે
જીસ તરફ નાજસે ઓ તીરછી નજર દેખેંગે
ચરકે દેખે ન ગયે નાજસે દીલવર બોલે
કલ ઇસી તીરસે હમ તેરા જીગર દેખેંગે

૫

કયું જા રહા હે મેરી મીટીકો ખુવાર કર કર
પાયમાલ ઠોકરોસે મેરા મજાર કરકે
મુજસે નજર મીલાકે ઓ બેવફા સીતમગાર
કયું ફેરલી નીગાહે આંખો કા ચાર કરકે

૬

મુંજસેહી પુછતાકે સુરાખ દીલમેં કયું હે
તીરે નજરકો મેરે સીનેકે પાર કરકે
એક ચાક હો તો સીલઉં હમ દમ ગીરે બાન અપના
જાલીમને ફાડ ડાલાહે તાર તાર કરકે

૭

તેરી ફુરકતમેં પ્યારે સીનેપે ચલતે હે આરે
દીન રો રો મેને ગુજારે ઓર શબકો ગીનતી હું તારે
બ્હેરે ખુદા જલદીસે આજા દીલકી લગી બુજાજા
આગસી લગતીહે સીનેમેં મેરે પ્યારે.
ઓર સબકો ગીનતી હું તારે.

૮

ઉમર મેરી બાલી હાંરે સાવરીયા
જબી ખેલતી હું અબતક ખીલોનેસે
એ બ્હેરી હે એ બીલ્લી હે એ મુરગીહે
એ બકરી હે, એ ગુડીયા હે.
ઇન્કો રીઝાઉં કેસે, હાંએસે, કુચુ કુચુ
હીઅર હીઅર હીઅર હીઅર
લ લ લ લ લ લ લ લ લ લ લ લ લ લ લ લ
હીપ હીપ હુરરે હીપ હીપ હુરરે.
વેરી વેલ વેરી વેલ, હા હા હા હા
છોટીસી ગુજરીયા મોરી પતલીસી કમરીયા,
ચલુ ચાલ ચલકે હાંરે સાભરીયા
કુચુ કુગી બજાઓ બેટા તુમ બનો કલન્ડર
તાકે નાચે મજે મઝેસે, એ બંદી ઓ બંદર
હા.......હા.......હા.......હા.......હા

९

આજ દીલભરકો ગલેસે લગાઇંગે
સીનેસે સીનાં મીલાઇંગે જાઇંગે
અપને દીલદાર ગુલે રૂખસારકે હાં હાં હાં
જી ભર ભરકે બોસે ઉડાઇંગે
જલદી જાકે મીલું મેં દીલદારસે
અપને ગમ ગુસારસે ગુલે બેખારસે
હોના એસા હો જાઉં મીસ
ડીયરકો ગોરે ગોરે ગાલોં કે દું જાકે કીસ
બોસે ગુલશનમેં ગુલકો દીલાઇંગે

૧૦

મખતલકી જાનબ તેગે બુરરાં લેચલાં
ઇશ્ક અપને મુજરમોંકો પાવાજાઉંલાં લેચલાં
બે મરઝ્વર નાવક અફ્ઘન મરહબાં સદા આફરીં
દીલકા દીલ જખમી કીયાં પૈંકાકાં પૈંકાં લેચલાં
તોરે દર્શનસે પરસન હું મોરે દીલદાર
કારે નેનોકી લાગીહે કટાર
તીરે અબરૂ હુવા હે જીગર વાક પાર
તલપત હું દીન રહેના જાન એસા કીયા વાર
કહાં એ દાસતાને દીલ કહાં મજનુકાં અફસાના
તેરા સોદા સોદાઇ તેરા દીવાના દીવાના
જમે રહેતે હે નકશે હરઘડી કાશીર અદાઉંકે

૧૨

મેરે સીનેમેં દીલ હે યા કોઇ તસ્બીરે બુતખાના
કારે નેનોકી લાગી કટારાં

૧૧

આયે હે બાદરવા એ બાદરવા વરસન આયે
નન્ની નન્ની બુંદણુ વરસ વરસ યું ઓર મનકો લોભાયે
બાદરવા વરસાયે

કોયલાકી કૂક સુનત હુક લેત છતીયા
ધડક કરના પડે પીયા બીનુ પપૈયા પીયા પીયા કરત બાદરવા

૧૨

જાઓ જાઓ હમ ન બોલે તુમસે ગુઇયાં—રાર ન મચાવો
એસી બાતે ન બનાઓ ન સતાઓ ન જરાઓ
થર થર કાંપે જી અરવા હાં ન લજાઓ
ધન ધન જાગ જાગે આજ ખીલી મનવાકી કલીયા
કુલે સહેલીયાં હાર ગોરીકો પીનાઓ
આજ સખી ચાંદસે મીલેગા આફતાવ કણતક
કરોગી તુમહે જાવા
બોસા લેગા દુલ્હા જબ સુનો તોએ જનાબ

૧૩

મરકેબીન હો તાનમેં હુસનુકી સરકાર જુદા
તુજસે કરતા સે મુજે ચરખ સીતંગાર જુદા
દામે સૈયાદમેં હું તો બોલું તો તડપું કહું કર
પરહેં કેચીમેં તો ચુટકીમેં હે મીનકાર જુદા

૧૩

હાફીસ ખુદા તુમારા જાઓ દીલભર આરા
હાફીસ ખુદા તુમારા સીનેપે આજ દીલભર
મેરે ચલાહે આરા
ગમકા મેરે જીગરપર ખંજર ચલા કધારા
ઇલાહી ખેર કરે આજ રંગ બે ઢબ હે
ટપક રહા હે કઇ દીનસે આ ભલા દીનકા
જો હાલ પુછે જાનેકા લોક પુછે ગે કહુંગા
રસ્તે મેં લુંટ ગયા કાફલા દીલકા
ભૂલ ન જાના મુજકો દીલારા જીનેસે વરના હોગા કીનાર
જીંદગીમેં ગરકી વફા દીલભર મીલુંગા અછા હોતા હું વીદા

૧૪

પેલું મેં કભીયારકે અગીયારકો દેખા
ગુલસે ન જુદા હમને કભી ખારકો દેખા
અછા ન કભી હોતે ઇસ આજારકો દેખા
દમ તોડતે હર ઇશ્કકે બીમારકો દેખા
કીસ ચીજસે કરતા હે તુ હેરાન હોકે ટુકડે
પડતે ન કસી દીલપે તેરે વારકું દેખા

૧૫

ચલોરે ગોરી જોબના સમારકે
હાંરે ગોરી ચલોરે
છતીયાં હો બારકે આયે દીન પ્યારકે અપને દીલદારકે

ગલેમેં બાંય ડાલકે ડુલા ડુલનસે મીલા
ગુંચે ગુલબદનકો મીલા લાલા સોસનસે મીલા
ચાંદસે ચમન મીલા હરસુ બાલા હે આએ દીન
પસલે બહારકે

૧૬

જીસ દીનસે મુજકો ઇશ્ક બુતે સીંબર હુઆ
ઉસ દીનસે ચાક ચાક મેરા પેરહન હુઆ,
આશક હું ઉસકે રૂખ રૂખકા ઓર ઉસબુતકી જુલ્ફકા
દીનકો મુસલમાન રાતકો મેં બ્રેમન હુઆ
દીનહીમેં લુંટ ગયા હે મેરા દીલકા કાફલા
દાખીલ વેરાહ છસ્મસે જબ રાહજન હુઆ

૧૭

મેં વનઠન લંડન જાઉંગા બ્યુટીફુલ લેડી લાઉંગા
મેં દાઢી ઓર મુછોકો અબ બીલકુલ ચટ કરાઉંગા
કરજાન ફેશન ગુલબદન ગુંચાદહન લાઉં દુલન
દેખ દેખ જેન્ટલમેન બોલે વાહ વાહ વાહ
હીઅર હીઅર

૧૮

મુજે મશીહાકે એશાનસે બચાદેના
તુમીને દર્દ દીયા હે તુમી દવા દેના
સબે વીસાલમે તુમ જીસ આદાસે ઉઠે થે
વોહી અદા મુઝે એકવાર ફીર દેખા દેના

મેરી હેતપર કોઈ પડદા પોષ આતા હે
સીરા ગયે ગોર ગરીબા સબા બુઝાં દેના

૧૯

જાની કહેના ન ટાલો દીલદારકા
અરે બોસે દેદો ગુહે દુખસારકા
મોસમ આયા હે ફુસલે બહારકા
હમ કભી બોસા ન દેંગે હમને કયાં જાનકર
દીયા, બસ હટોજી આપને તો ગાલ મેલા કર દીયા
અછા દીલદાર લાવો દુખસાર હોંઠોંસે સાફ કરદઉં સરકાર
હાંરે વોસે દેંગે ન અબતો પેજારકા

૨૦

જહાંસે નકશે હસ્તી અગર મીટાનાથા
મેરા મઝાર સર રહે ગુજર બનાનાથા
તુરોહ ચશ્મસે આતા મેરે સરી આંખોપર
તુજે તો દીલમેં ઈની ખીડકીયોસે આનાથા
અજલસે હુશ્ન પરસ્તી લીખીથી કીસમાતમે
મેરા મીજાજ લડકપણુસે આશક આનાથા

૨૧

જુઠકે તુમ અરદલી નીકલે હમતો મુરશદથે તુમવલી નીકલે
ગઈ તુમારી હે ગુડસેભી મીઠી તુમતો મીસરીકી
ખેડલી નીકલે વા ભાઇ વા ભાઇ

મુછોકી કર દી સફાઈ, ઇલમે મસીહાનેકી સફાઇ
કે બેટી ભી હમને ગમાઈ
મુહે સાહુબકા સરાયકાં ફાટક હમતો કુચાથે તુમ
તુમ ગલી નીકલે વા ભાઇ વા ભાઇ
હમતો સમજેથે ગોસકા ટુકડા મુંટે રખતેહી તુમ
નલી નીકલે વા ભાઈ વા ભાઇ
જુઠકે તુમ અરહલી નીકલે.

સમાપ્ત.
